

have Ret til uden foregaaende Tilladelse at indgaa Foreninger i ethvert lovligt Diemed". § 87 har man fundet det nødvendigt at fremhæve, at det skulde være et lovligt Diemed, men i § 88 findes Intet derom, og jeg tror, at denne Modfatning ikke er uden Betydning. Jeg opfatter Forholdet mellem Grundlovens § 76 og § 88 nogenlunde paa samme Maade som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgkreds (Holtstein-Ledeborg). § 76 taler om at danne religiøse Samfund og at udøve religiøs Dyrkelse i religiøse Samfund. Der siges: „Borgerne have Ret til at forene sig i Samfund for at dyrke Gud paa den Maade, der stemmer med deres Overbevisning, dog at Intet læres eller foretages, som strider mod Sædeligheden eller den offentlige Orden“. Her siges altsaa: Naaget § faae selvstændig Religionsfrihed, maa § vide, at §, hvis § lære Noget, som strider imod Sædeligheden og den offentlige Orden, ere underkastede den eventuelle Straf, som maatte være lovlig. Derimod stiller Budet i Grundlovens § 88 sig rigtig nok for mig som ubetinget, og jeg kan under ingen Omstændigheder erkjende, at en Politimester skulde være berettiget til at forbyde en Forsamling under Lag; men naar det er Tilfældet — og her er jo Tale om at hævde en grundlovmæssig Ret — er det mig aldeles ligegyldigt, om det er Momoner, Katholiker, Jøder eller Høm som helst der holder saadanne Forsamlinger, ja, det er mig endog ligegyldigt, om Forsamlingerne slet ikke holdes i noget religiøst Diemed. Det forekommer mig netop, at det, da man satte disse Bestemmelser ind i Grundloven, maa have været Meningen at give dem en vis formel Sædelighed, om jeg saa maa sige, og at vise, at der er et Punkt, som strengt skal iagttages. Jeg vil tillade mig at spørge det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sag), der troede sig berettiget til at gjøre Skjel imellem, hvad der kan kaldes for Brug og Misbrug, om ikke f. Ex. Bestemmelsen i § 80, hvor der staar: „Enhver der anholdes skal inden 24 Timer stilles for en Dommer“, lige saa vel kommer en Lyp eller Morder til Gode som ham selv. Det er utvivlsomt, og hvis man ikke vilde lade Bestemmelsen faae Anvendelse lige over for en Mand, som man havde Grund til at tro var en Morder eller Lyp, og inden 24 Timer vilde stille ham for en Dommer, vilde jeg være med til at paatale noget Saadant, lige saa vel som hvis det var slet over for det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds. — Der er, som jeg begyndte med at bemærke, den Banfælgelighed ved det foreliggende Forslag til en Dagsorden, at vi ikke have Sagen tilstrækkelig oplyst. Jeg veed imidlertid ikke, hvorledes Folkethinget og de ærede Forespørgere skulde bære sig ad med at faae denne Sag oplyst, naar der fra Justitsministerens Side ikke er fundet Anledning til at oplyse denne Sag, som ganske vist har vaakt megen Opsigt, og som vedrører Politimestres Færd. Der behøves, saa-

vidt jeg skjønner, ikke anden Dplysning for at kunne stemme for den foreliggende Dagsorden end den, at man veed, om de Forbud, hvorom her er Tale, udtrykkelig have været rettede imod at holde disse Forsamlinger, saaledes at disse Politimestre have forbudt at holde Forsamlingerne under Lag. Jeg vil tillade mig at spørge den ærede Ordfører for Forespørgerne, det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), om det er selvstændigt autentisk oplyst for ham, at de Forbud, hvorom her er Tale, direkte have været rettede imod Afholdelsen af saadanne Forsamlinger under Lag, eller om ikke muligvis Forbudene kunne have været rettede imod at holde Foredrag af et vist Indhold. Hvis dette var Tilfældet, hvis Politimestrene ikke have villet forbyde Forsamlingens Afholdelse, men kun have betydet Vedkommende, at de ikke maatte bringe visse Spørgsmaal paa Bane, at de ikke maatte lære visse Dogmer eller Læresætninger f. Ex. om Pluraliteti o. s. fr., vilde det ganske vist være en anden Sag. Hvis Forbudene derimod rent og klart ere rettede imod at holde Forsamlinger under Lag, er det efter den Fortolkning af Grundloven, som jeg gjør gjældende, klart, at saadanne Forbud ubetinget ere uberettigede; jeg har da ingen Betænkelighed ved at stemme for denne Dagsorden.

Formanden: Der er af Folkethingsmændene for Veile Amts 1ste Valgkreds (Gad), Ribe Amts 2den Valgkreds (Fjord), Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius), Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev), Hjørring Amts 1ste Valgkreds (Vogelius) og Frederiksborg Amts 3die Valgkreds (Dinesen) indgivet en ny Paastand om at gaa over til den næste Sag paa Dagsordenen saalydende: „Det Folkethinget forventer, at Justitsministeren vil lade Berettigelsen af de i Forespørgselen omhandlede Forbud undersøge og derefter meddele Thinget Udbytet af den stedfundne Undersøgelse, gaar det over til den næste Sag paa Dagsordenen.“ Med Hensyn til det indbyrdes Forhold mellem de tre Paastande, skal jeg bemærke, at der vil blive afstemt saaledes, at der først afstemmes over den, der er fremsat af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad), derefter over den sidst indleverede og sidst over den, der er foreslaet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen), Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojssen) og Veile Amts 2den Valgkreds (Berg).

Bojssen: Med Hensyn til den Dagsorden, som nu sidst er indbragt, skal jeg bemærke, at jeg ikke haaber, at Forslagsstillerne ville forlange af os, at vi skulde stemme for den; thi de ville indrømme os, at, naar den meget ærede Justitsminister ikke har fundet Anledning til at tage disse Forhold under Overveielse og at undersøge dem, foranlediget ved den Forespørgsel, der fra os er